

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobkyně **G. R.**, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR** se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 1/376, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 23.7.2014 č.j.: MPSV-UM/4273/14/4S-MSK, sp. zn. SZ/582/2014/4S-MSK, o **nároku na příspěvek na péči,**

t a k t o:

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Rozhodnutím ze dne 23.7.2014 č.j.: MPSV-UM/4273/14/4S-MSK, sp. zn. SZ/582/2014/4S-MSK žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Ostravě ze dne 20.3.2014 č.j. 22773/2014/KRN, kterým nebyl žalobkyni přiznán příspěvek na péči podle ust. § 7 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný své rozhodnutí opřel o posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen „PK MPSV ČR“) v Ostravě ze dne 18.4.2014 a doplňující posudek téže posudkové

komise ze dne 27.6.2014, podle něhož u žalobkyně nejde o osobu starší 18 let věku, která se podle ust. § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách, ve znění zákona č. 366/2011 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

Žalobkyně proti uvedenému rozhodnutí podala včasnou žalobu, ve které namítala, že posudkový lékař učinil svůj závěr bez toho, aby podrobněji zkoumal její zdravotní stav. Zabýval se otázkou zvládání základních životních potřeb pouze na základě zdravotnické dokumentace, avšak nezohlednil výsledek sociálního šetření provedeného dne 22.1.2014. Žalobkyně trpí neurodegenerativním postižením s velmi těžkými hybnými komplikacemi a Parkinsonovou chorobou. V důsledku toho nezvládá základní životní potřeby mobility, stravování, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, osobních aktivit a péči o domácnost.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 23.7.2014 č.j.: MPSV-UM/4273/14/4S-MSK, sp. zn. SZ/582/2014/4S-MSK a připojeným správním spisem žalovaného téže spisové značky, jakož i připojeným správním spisem Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Ostravě sp. zn. 2043/2014/KRN a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Napadené rozhodnutí přezkoumal krajský soud v mezích žalobních bodů k datu vydání rozhodnutí (ust. § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“).

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu správního orgánu I. stupně, jakož i ze správního spisu žalovaného, vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobkyně uplatnila žádost o příspěvek na péči dne 30.12.2013. Správní spis správního orgánu I. stupně obsahuje záznam ze sociálního šetření ze dne 22.1.2014. Podle tohoto záznamu žadatelka trpí Parkinsonovou chorobou, astmatem v pokročilém stádiu a únavovými frakturami. Má problémy se štítnou žlázou, bolí jí páteř a má zúžený páteřní kanál, otékají jí dolní končetiny. Levá strana je celkově slabší a postihuje jí výrazný třes. Z kompenzačních pomůcek žalobkyně používá hůlky, francouzské hole a inkontinenční vložky. Žalobkyně rozezná jednotlivé druhy potravin, potraviny si rozbalí, chleba ukrojí v elektrickém kráječi. Jí v obvyklém režimu a pitný režim dodržuje. Jídlo si naservíruje na talíř, ale nepřenesse. Vše musí dělat pravou rukou, která se třese výrazně méně než ruka levá. Tekutiny si nalije pravou rukou, nají se sama a nádobu s nápojem uchopí pravou rukou, ale nepřenesse. Napije se z hrníčku a jí lžičkou nebo vidličkou, kterou drží v pravé ruce. Nezvládá nakrájet si maso na talíři, s tím jí pomáhá její druh. Umyje si obličej a ruce pravou rukou a s celkovou hygienou jí pomáhá druh, zejména s nástupem a výstupem z vany. Vlasy a zády jí myje druh, který jí sprchuje, vpředu se zvládá umýt sama. Obličej si namaže krémem, nohy jí maže druh, sama se neohne. Stříhá jí také nehty na rukách a na nohách a druh jí také doprovodí na záchod. Pokud není druh přítomen, musí lézt po čtyřech. Pokud jde do města, používá pro jistotu inkontinenční vložky. Po vykonání potřeby se očistí sama; s natažením kalhot jí při zhoršení stavu pomáhá její druh. Žalobkyně se při chůzi přidržuje nábytku nebo opírá o stěnu, na lůžku se přetočí z boku na bok, což je však bolestivé. Z lehu do sedu se dostane s problémy. Při vstávání z gauče si pomohla přidržením za konferenční stůl, o stěnu se opírá, když jde ze schodů. Venku se přepravuje autem, na cestu k autu používá hole, avšak bez kartičky ZTP je zcela odkázána na pomoc svého druhu, neboť samotný výstup z auta je pro mnohdy nemožný. Žalobkyně je schopna výběru oblečení adekvátního aktuálním klimatickým

podmínkám a zvládá jeho správné vrstvení. Vrchní díly oblečení, pokud jsou přes hlavu, si oblékne sama. S kabátem a rozepínacími halenkami jí musí pomoci druh, stejně tak při oblékání kalhot, neboť není schopna pořádně zvednout nohy. Knoflíky žalobkyni dělají velký problém a zip zvládne zapnout, pokud je pouze částečný. Pantofle si většinou zvládne nazout, ale má problémy s obouváním levé boty, která je velmi slabá. Je schopna sama užívat léky, je schopna napsat vzkaz, i když je to pro již namáhavé a zná hodnotu peněz. Během dne se pokouší věnovat ručním pracím, hraje na počítači nebo mobilním telefonu hry na postřeh. Je schopna obstarat nákup lehčích věcí, ale s větším nákupem jí pomáhá druh. Ten také umývá větší množství nádobí a stará se o úklid v domě. Dne 24.2.2014 vydala posudek o zdravotním stavu žalobkyně – posouzení stupně závislosti osoby pro účely příspěvku na péči posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení v Bruntále se závěrem, že u žalobkyně se nejedná o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., v platném znění, považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Podle tohoto posudku žalobkyně potřebuje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc při základních životních úkonech a to osobní aktivity a péče o domácnost. Celkem tedy nezvládá dvě základní životní potřeby. Na základě tohoto posudku rozhodl správní orgán I. stupně dne 20.3.2014 tak, že žalobkyni příspěvek na péči nepřiznal. Součástí správního spisu je také odvolání žalobkyně proti tomuto rozhodnutí, o kterém rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 23.7.2014.

Součástí správního spisu žalovaného je posudek PK MPSV ČR ze dne 18.4.2014. Z tohoto posudku krajský soud zjistil, že při jeho vypracování vycházela posudková komise jednak z posudkového spisu OSSZ v Bruntále, zdravotní dokumentace žalobkyně od praktického ošetřujícího lékaře MUDr. A. N., včetně jeho nálezu ze dne 13.12.2013 a 24.2.2014, zdravotní dokumentace neurologa MUDr. V. Š., z lékařských nálezů zaslaných žalobkyní nebo předložených při jednání posudkové komise, ze záznamu o provedeném sociálním šetření dne 22.1.2014 a z vlastního vyšetření žalobkyně při jednání PK MPSV ČR dne 18.4.2014. V diagnostickém souhrnu onemocnění žalobkyně uvedla posudková komise extrapyramidový syndrom levostranných končetin a tremor dle dokumentace, stav po dekompresi operaci bederní páteře pro výhřez meziobratlové ploténky L5/S1 vlevo v březnu 2012 s pooperační dysfunkcí, chronickou obstrukční plicní nemoc s astmatem, kardiopatií s diastolickou dysfunkcí, hypothyreózu a stav po zlomenině II. metatarzu v minulosti oboustranně, plochonoží a obezitu. V posudku se uvádí kromě jednotlivých lékařských nálezů i výňatky ze sociálních šetření provedených dne 13.11.2013 a 22.1.2014 i výsledek vyšetření žalobkyně při jednání posudkové komise přisedlícím neurologem. Na rozdíl od lékařky OSSZ v Bruntále posudková komise neuznala jako nezvládanou životní potřebu u žalobkyně osobní aktivity, jelikož je mobilní s oporou jedné vycházkové hole, je schopna řídit osobní automobil, vidí a slyší, je komunikativní a není duševně postižená. Žalobkyně samostatně nezvládá podle závěru posudkové komise toliko jednu základní životní potřebu a tou je péče o domácnost. Posudek reaguje i na odvolací námitku nezvládání mobility s odkazem na sociální šetření, kdy bylo doloženo zvládání schodů a žalobkyně v odvolání uvedla, že neujde více než 200 metrů. Žalobkyně nemá zdravotní postižení, pro které by nebyla schopna sama se umýt ve sprchovém koutu se stoličkou, naservírovat si stravu, je schopna jednoduché jídlo uvařit a vykonat samostatně fyziologickou potřebu. Posudková komise uzavřela, že u žalobkyně nejde o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č.

366/2011 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Na tomto závěru setrvala posudková komise i v doplňujícím posudku ze dne 27.6.2014, ve kterém hodnotila dodatečně předložené lékařské nálezy a uvedla, že z interního a neurologického hlediska je stav žalobkyně stabilizován, revmatoidní artritida dosud prokázána nebyla a po stránce plicní a srdeční se stav uspokojivý, bez známek selhávání a bez významnější poruchy plicních funkcí. Ortoped předepsal pro udávané subjektivní zhoršení bolesti nohou invalidní vozík, avšak z dokumentace je zřejmé, že se nejedná o stav, pro který by nebyla schopna samostatné chůze do 200 metrů s přestávkami a zvládnutí schodů v rozsahu jednoho patra. Posudková komise k tomu dodala, že předepsání invalidního vozíku samo o sobě není posudkově významné. Zhoršená bolestivost nohou není ani stav trvalý, a tím ani potřeba invalidního vozíku. Z nově doložených lékařských nálezů pak posudková komise došla k závěru, že není doložen stav, který by cokoliv měnil na předchozích posudkových závěrech.

Podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění zákona č. 366/2011 Sb. (po 31.12.2011) *osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve*

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,*
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,*
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,*
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,*
- a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.*

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění k 1.1.2012 při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,
- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,
- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost.

Podle § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Podle ust. 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb. pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních

schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., která blíže vymezuje posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby:

a) Mobilita:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

b) Orientace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

c) Komunikace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dorozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

d) Stravování:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

e) Oblékání a obouvání:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

f) Tělesná hygiena:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holiť se.

g) Výkon fyziologické potřeby:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

h) Péče o zdraví:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

i) Osobní aktivity:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

j) Péče o domácnost:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, obsluhovat topení a udržovat pořádek.

Ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalovaného, tj. 23.7.2014 měl žalovaný posudkem posudkové komise MPSV ČR i jejím doplňujícím posudkem najisto postaveno, že u žalobkyně, jakožto žadatelky o příspěvek na péči, nešlo o osobu, která se považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. 108/2006 Sb. Co se týče uvedeného posudku, byla žalobkyně v péči o vlastní osobu závislou na pomoci jiné osoby toliko pro nezvládání základní životní potřeby, a tou byla péče o domácnost. Ani shora uvedené provedené sociální šetření ani posudek PK MPSV ČR nesvědčí pro důvodnost žalobních námitek, že by k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí žalobkyně nezvládala další životní potřeby a to stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu a osobní aktivity. Ohledně zvládání základní životní potřeby mobility se posudková komise vyjádřila v posudku výše uvedeným způsobem. Co do stravování uvedla, že žalobkyně je schopna jednoduché jídlo uvařit, je schopna rozeznat jednotlivé druhy potravin, rozbalit je a chleba si ukrojit v elektrickém kráječi, je schopna jíst v denním režimu a dodržovat pitný režim. Jídlo je schopna si naservírovat, avšak nepřenesle je, nají se sama a napije z hrníčku, jí vidličkou nebo lžící. Nenakrájí maso, toto jí musí pomoci její druh. Zvládání základní životní potřeby oblékání a obouvání zdůvodnila posudková komise vlastním vyšetřením žalobkyně, kdy v posudku uvádí, že žalobkyně se sama oblékla i svlékla, vyzula i obula. Žalobkyně nemá obrnu horních ani dolních končetin, je bez ztuhlosti kloubů končetin. Může použít lžící na boty, mokasínový typ obuvi nebo boty na suchý zip, může se oblékat, svlékat a obouvat v sedě. Stran zvládání základní životní potřeby tělesné hygieny, jejíž nezvládání rovněž žalobkyně v žalobě namítala, pak ze sociálního šetření vyplývá, že žalobkyně má ve sprše židličku, přidržuje se trubky, nemá madlo. Nemá zdravotní postižení, pro které by nebyla schopna se sama umýt ve sprchovém koutu se stoličkou. Stran zvládání základní životní potřeby osobní aktivity pak posudková komise v posudkovém hodnocení uvedla důvody, pro které nehodnotí tuto základní životní potřebu u žalobkyně jako nezvládanou, neboť žalobkyně je mobilní s oporou jedné vycházkové hole, je schopna řídit osobní automobil, vidí a slyší a je komunikativní a není duševně postižená. Podle sociálního šetření se věnuje žalobkyně pletení, hraní na počítači nebo mobilním telefonu. Zná hodnotu peněz, je schopna se zúčastnit společenských aktivit.

Při jednání krajského soudu žalobkyně setrvala na svém žalobním tvrzení o nezvládání výše namítaných základních životních potřeb, avšak k těmto tvrzením neoznačila žádné důkazy. Naopak k dotazu soudu sdělila, že jí není známa žádná podstatná významná lékařská dokumentace, kterou by posudkové orgány při vypracování posudku o jejím zdravotním stavu a posouzení její závislosti na pomoci jiné fyzické osoby, neměly k dispozici. Netrpí žádným jiným zdravotním omezením, než jak je vyčerpávajícím způsobem uvedeno v posudku posudkové komise MPSV ČR. Za této situace krajský soud hodnotí posudek PK MPSV ČR za dostatečně úplný a přesvědčivý. Žalobkyně se také zmínila o zhoršujícím se zdravotním stavu od doby vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Ani toto tvrzení nedoložila konkrétními lékařskými nálezy, nicméně k nově vzniklým skutečnostem by krajský soud

s ohledem na ust. § 75 odst. 1 s.ř.s. nemohl přihlédnout a tyto skutečnosti by mohly být zohledněny toliko v novém správním řízení.

Krajský soud po zhodnocení provedených důkazů dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji dle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, když žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení dle ust. § 60 odst. 2 s.ř.s.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí je možno podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, do dvou týdnů od jeho doručení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 18. června 2015

**JUDr. Petr Indráček
samosoudce**